

Politicus Sven Gatz schrijft boek over zijn stad Brussel

Verliefd op een bastaard

Niet alleen is zijn visie op de hoofdstad – zeker voor niet-Brusselaars – erg inspirerend, in zijn eigen familiegeschiedenis wist Sven Gatz ook tal van interessante verhalen en anekdotes op te duikelen die zijn groot verhaal stutten. Bovendien kan de man schrijven. Boekjes van politici laten we hier meestal ongemoeid, maar *Bastaard* is dan ook een uitzondering.

Een bestseller zal *Bastaard* allicht niet worden: te veel Vlamingen zijn ondertussen zo vervreemd van hun hoofdstad dat ze er geen boeken meer over zullen lezen, en op Nederlandstalige Brusselaars alleen bouw je geen verkoopsucces. Nu we het boekje van Sven Gatz net dicht hebben geklapt, kunnen we ook als Antwerpenaar overtuigd schrijven dat dat spijtig is. Want eigenlijk heeft de Open Vld'er een echt liefdesverhaal geschreven. Hij omarmt zijn stad, met al haar gebreken, zonder die gebreken onder de grasmat te muffelen. Zoals dat gaat in een liefdesverhaal.

De auteur liet zich voor zijn verelstructuur inspireren door de Duitse historicus Sebastian Haffner, die in zijn fantastische *Verhaal van een Duitser* de Grote Geschiedenis van pre-Hitler-Duitsland vertelt aan de hand van zijn persoonlijke verhaal. Gatz probeert iets vergelijkbaars. En omdat zijn hele leven en roots verweven zijn met de hoofdstad, lukt dat vrij aardig. Hij groeide zelf op in Molenbeek en Sint-Agatha-Berchem, zijn vader gaf les in Oudergem en

was de drijvende kracht achter een Brusselse scoutsgroep, terwijl zijn moeder – na de scheiding – aan een ware odyssee door de hoofdstad begon: van Berchem over Jette en Ukkel naar Elsene.

Dat heeft de auteur een schat aan verhalen opgeleverd: over illustere Brusselse burgemeesters als Charles Buls en Edmond Machtens, over de geschiedenis van de Ancienne Belgique of de Beursschouwburg, over de (tê) grote angst van de hoofdstad voor prestigieuze bouwprojecten na de passage van Paul Vanden Boeynants, maar ook over zijn eigen verleden in steeds kleuriger voetbalploegjes of zijn grootvaders vergeefse pogingen om een bloeiende groentezaak uit de grond te stampen. Vooral echter heeft zijn persoonlijke relatie met de stad Gatz een doorleefde visie bijgebracht op wat Brussel nu eigenlijk zo uniek maakt.

Dat is het feit dat in de hoofdstad “de menging, de mix, de onzuiverheid de norm is en steeds meer wordt”. Dat model verdedigen is niet evident voor iemand die ook nog fractieleider is van de Open Vld in het Vlaams

Parlement, waar pleidooien voor pureiteit een veel grotere garantie zijn op applaus. Maar “die schizofrene situatie” van Vlaamse Brusselaars (tussen Vlamingen en Franstaligen) is wel hoogst nuttig, stelt Gatz. “Zo niet dreigt voor Vlaanderen een sluipende vervreemding van een kosmopolitische, meertalige stad die het meer nodig heeft dan het zelf beseft.”

STEDELIJKE STAATSHERVORMING

In zijn verhaal vervalt Gatz, en dat is niet alle voormalige Vlaamsnationalisten gegeven, nergens in heimwee naar het verleden. Hij gelooft niet langer dat de Nederlandstalige scholen in Brussel “Vlamingenfabriekjes” moeten zijn, maar ziet net de kansen van de meertalige instroom. Hij noemt de vraag of een

Voor zijn persoonlijke relatie met de stad heeft Gatz een doorleefde visie bijgebracht op wat Brussel nu eigenlijk zo uniek maakt

Nederlandstalige inwoner van de hoofdstad nu in de eerste plaats een Vlaming dan wel een Brusselaar is een “debat onder oudstrijders”. Hij distantieert zich niet van de strijd die de Vlamingen voor het behoud van hun taal in de hoofdstad hebben geleverd, maar vindt dat andere strijdpunten ondertussen belangrijker zijn geworden.

Zo houdt Gatz een hartstochtelijk pleidooi

FOTO: FILIP CLAUSS

voor een stedelijke staatshervorming. Die zou de steden de fiscale instrumenten moeten geven om hun centrumfunctie waar te maken, nu steeds meer goedverdieners de afgelopen decennia kozen voor de rand. Zo'n staatshervorming zou ook een institutioneel vervolg moeten breien aan de Brusselse identiteit die de afgelopen jaren is ontstaan. In plaats van cultuurprojecten vanuit Vlaanderen en Franstalig België te subsidiëren, pleit Gatz bijvoorbeeld voor een eigen Brusselse cultuurpot.

Slechts op één punt rammelt Gatz' ver-

haal: als hij probeert uit te leggen hoe zijn Open Vld-fractieiderschap en sociaal liberalisme eigenlijk perfect stroken met zijn punkperiode aan het eind van de jaren zeventig en het begin van de jaren tachtig, overtuigt hij niet. In de politiek kan een mens niet alles willen: wie in één partij gaat zitten met Patrick Dewael en Karel De Gucht, heeft de punker in zichzelf ten grave gedragen.

RUUD GOOSSENS

Meulenhoff/Manteau, 189 p., 19,95 euro.